

Бердянський державний педагогічний університет

Факультет фізичної культури і здоров'я людини

КОНЦЕПЦІЯ

«Фізична культура в Новій українській школі»

Бердянськ, 2019

*Рекомендовано до друку ухвалою ради факультету фізичного виховання
Бердянського державного педагогічного університету
Протокол № від 2019 р.*

Зміст

Вступ

1. Мета і принципи освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини
2. Зміст освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини
3. Умови реалізації концепції

Вступ

Концепція спрямована на реалізацію напряму державної програми «Нова українська школа» і рекомендацій Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу «Про основні компетентності для навчання протягом усього життя», в яких серед ключових компетентностей зазначені екологічна грамотність і ведення здорового способу життя.

Основною турботою кожного суспільства проголошено забезпечення нормального психічного розвитку і збереження здоров'я людини. Це пов'язано з прогресуючим погіршенням якості природного середовища, з одного боку, і стресогенним та імунознижуючим впливом екологічно зміненого середовища на організм людини, з другого. Фактори, що формують здоров'я сучасної людини (поле здоров'я), розподіляються так: спосіб життя — 53%, екологія — 21%, біологія (спадковість) — 16%, система охорони здоров'я — 10%. В Україні екологічна криза зумовлює зростання екологічної складової здоров'я до 60-70%.

Стан здоров'я населення України та демографічна ситуація обумовили пріоритетність, яку педагогічна спільнота визнає за розвитком спеціальних освітніх дисциплін, що формують у школярів свідому мотивацію на здоровий спосіб життя. Визнано, що отримання знань з питань охорони здоров'я і здорового способу життя важливе для всіх вікових груп населення, але найважливіше воно для дітей шкільного віку, оскільки вони найлегше можуть адаптуватися до змін у способі життя і саме від них залежить майбутнє будь-якої країни. Здоров'я — найперша необхідна умова успішного розвитку кожної людини, її навчання, праці, добробуту, створення сім'ї і виховання дітей. Навчити дітей берегти і зміцнювати своє здоров'я — одне з найважливіших завдань сучасної школи, яке має стати компонентом будь-якої освітньої діяльності у навчальному закладі і поза його межами.

1. Мета і принципи освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини

Мета освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини впливає із сучасного розуміння її сутності, визначеної колективними зусиллями педагогічної спільноти, рекомендаціями міжнародних фахівців з даної проблеми, специфіки розвитку сучасної людини.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає фізичну культуру як «складову частину загальної культури суспільства, що спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини з метою гармонійного формування її особистості».

Основною метою освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини є формування в учнів стійкої мотивації, здатності і бажання дотримуватися здорового способу життя, ціннісного ставлення до життя і здоров'я, сприяння їх фізичному, психічному, соціальному і духовному розвитку.

Здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя формується на засадах педагогіки партнерства, компетентнісному підході шляхом вивчення предметів «Фізична культура», «Основи здоров'я» і на мультидисциплінарному рівні з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів.

Педагогіка партнерства базується на спілкуванні, взаємодії та співпраці між учителем, учнем і батьками з метою побудови життєвої здоров'язбережувальної та освітньої траєкторії дитини.

Сенсовизначальними принципами педагогіки партнерства є:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство;
- соціальне партнерство (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Сучасний освітній простір фізичної культури характеризується:

- різнобічними глибокими знаннями про здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечну поведінку, взаємозв'язок організму людини з природним, техногенним і соціальним середовищем;
- наявністю світоглядних ціннісних орієнтацій по відношенню до здоров'я, здорового способу життя;
- відповідальним ставленням до свого здоров'я, удосконаленням фізичних, соціальних, психічних і духовних його чинників;
- навичками критично-аналітичного мислення, свідомим прагненням до ведення здорового способу життя;
- набуттям умінь і досвіду збереження власного здоров'я;
- здатністю застосовувати здоров'язбережувальні компетенції в умовах конкретної життєвої або навчальної ситуації на користь збереження, зміцнення і формування здоров'я;
- стійкою мотивацією і потребою у фізичному розвитку та фізичній підготовленості, комплексному розвитку природних здібностей та моральних якостей;
- вмінням використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя;
- передбаченням можливих негативних віддалених наслідків нездорового способу життя.

Отже, фізична культура проявляється у свідомості, мисленні, поведінці та діяльності особистості.

Мета освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини досягається поетапним шляхом вирішення освітніх, виховних, оздоровчих і розвивальних завдань:

- виховання розуміння сучасних проблем здоров'я людини й усвідомлення їх актуальності для себе, родини, своєї країни;

- розвиток особистої відповідальності за власне здоров'я, здоров'я родини, здоров'я нації;
- зосередження уваги на аналізі власної поведінки, почутті обов'язку перед близькими людьми, державою;
- засвоєння ціннісних орієнтацій як кращих досягнень загальнолюдської і національної культур, розуміння багатогранної цінності здоров'я людини і природи;
- оволодіння науковими знаннями про взаємозв'язок у системі «здоров'я людини – чинники антропогенно зміненого довкілля й соціуму»;
- формування знань і умінь дослідницького характеру, спрямованих на розвиток творчої і ділової активності при розв'язанні проблем здоров'я засобами фізичного виховання і життєвих ситуацій;
- сприяння переходу опанованих знань в особисті переконання стосовно здорового способу життя;
- розвиток умінь приймати відповідальні рішення щодо проблем здорового способу життя, безпечної поведінки;
- засвоєння народних традицій і кращих досягнень світової практики в питаннях здоров'язбережувального досвіду з урахуванням стану здоров'я;
- виховання глибокої поваги до власного здоров'я та вироблення навичок його збереження.

Фізична культура передбачає вдосконалення внутрішнього світу самої дитини на засадах почуття людської гідності, гуманізму, взаємодопомоги.

2. Зміст освіти в галузі фізичної культури та здоров'я людини

Мета освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини реалізується на основі функціонування у єдності її компонентів. Серед них змісту належить системоутворююча роль.

Зміст освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини відображує соціальний досвід матеріальних і духовних цінностей, створених людиною в процесі суспільно-історичної практики, і має такі складові:

- наукові знання про основи формування здорового способу життя, рухової активності людини, про зв'язки у системі «організм людини – рухова активність –безпечна життєдіяльність - здоров'я »;
- система уявлень, понять, закономірностей, які відображують філософські, психологічні, технічні, правові і морально-етичні аспекти фізичної культури у їх розвитку;
- досвід емоційно-ціннісного відношення людства до власного здоров'я, навколишнього середовища, на основі якого формується усвідомлення учнем свого місця у світі і готовність до відповідної практичної діяльності;
- досвід практичної, у тому числі й творчої діяльності дитини в галузі фізичної культури: володіння вміннями, навичками, звичками здоров'язбережувальної доцільної поведінки, ціннісного ставлення до свого здоров'я, особистого прикладу дотримання правил здорового і безпечного способу життя.

Розгортання змісту освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини відбувається з використанням двох підходів: мультидисциплінарного і внутрішньо дисциплінарного.

Мультидисциплінарний підхід передбачає виділення компонента фізичної культури в усіх навчальних дисциплінах на міжпредметній основі, другій підхід передбачає вивчення предметів «Фізична культура» і «Основи здоров'я» в початковій, базовій середній і профільній школах з опорою на принципи педагогіки партнерства й дитиноцентризму.

3. Умови реалізації концепції

Освіта в галузі фізичної культури і здоров'я людини спрямована на вирішення конкретних проблем покращання стану здоров'я населення України, нею повинні бути охоплені всі категорії населення з акцентом на дітей дошкільного віку і початкової школи.

Фізична культура має стати основою до втілення нового способу життя, подальшого розвитку української нації.

Для успішної реалізації даної концепції необхідна розробка нових навчальних програм та планів, підготовка та видання на конкурсній основі нових підручників як у паперовому варіанті, так і в електронному, посібників з урахуванням вікових особливостей психофізичного розвитку учнів, методичних матеріалів, розробка комп'ютерних програм, мобільних додатків тощо.

Для забезпечення викладання дисциплін циклу «Фізична культура і здоров'я людини» в Новій українській школі необхідно розробити програми курсів підвищення кваліфікації для вчителів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, змістовним наповненням яких мають стати:

- філософські та психологічні основи здорового способу життя;
- мета та сенсовизначальні принципи фізичної культури в Новій українській школі;
- оновлений зміст основ формування здорового способу життя;
- методи навчання та форми занять, специфічні для формування здорового способу життя;
- зміст та основи методики викладання фізичної культури (педагогіка партнерства, принцип дитиноцентризму);
- моделі уроків фізичної культури в Новій українській школі та методика їх проведення;

- імідж учителя фізичної культури й основ здоров'я в Новій українській школі;

- корекційно-реабілітаційні заходи в індивідуальних програмах розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Здійснення освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини потребує передбачити підготовку у вищих навчальних закладах фахівців за новими освітньо-професійними програмами, які гарантуватимуть загальні і професійні компетентності й результати навчання на рівні світових вимог.

Велике значення для покращення освіти в галузі фізичної культури і здоров'я людини мають міжуніверситетські регіональні і міжнародні контакти як викладачів, так і студентів, регулярний обмін досвідом на семінарах, конференціях і симпозіумах, обмін студентами, аспірантами, викладачами, виконання спільних проектів, науково-дослідних програм.

Проблемою, що потребує розв'язання, є низький соціальний статус і рівень оплати праці викладачів.

Реалізація концепції потребує створення відповідної матеріально-технічної бази в системі освіти всіх рівнів та системи мотивації педагогів до особистого та професійного зростання.

Упорядники:

Сергій Кушнірюк,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, професор

Людмила Кравченко,

кандидат хімічних наук, доцент

Людмила Коновальська,

кандидат педагогічних наук, доцент

Бердянський державний педагогічний університет
вул. Шмідта, 4* м. Бердянськ, Запорізька обл., 71100

Berdyansk State Pedagogical University

Faculty of Physical Culture and Human Health

CONCEPT

"Physical Culture at the New Ukrainian School"

Berdyansk, 2019

Content

Introduction

1. The purpose and principles of education in the field of physical culture and human health
2. Contents of education in the field of physical culture and human health
3. Conditions of realization of the concept

Introduction

The concept is aimed at realization of the direction of the state program "New Ukrainian School" and recommendations of the European Parliament and the Council of the European Union "On basic competences for lifelong learning", in which key competencies include environmental literacy and healthy lifestyles.

The main concern of every society is proclaimed to ensure the normal mental development and preservation of human health. This is due to the progressive deterioration of the quality of the environment, on the one hand, and the stress-induced and immunosuppressive effects of the environmentally modified environment on the human body, on the other. The factors shaping the health of a modern person (the field of health) are distributed as follows: lifestyle - 53%, ecology - 21%, biology (heredity) - 16%, health care system - 10%. In Ukraine, the environmental crisis causes an increase in the ecological component of health to 60-70%.

The state of health of the population of Ukraine and the demographic situation have determined the priority that the pedagogical community recognizes as the development of special educational disciplines, which form conscious emotional motivation for a healthy lifestyle. It is recognized that gaining knowledge about health and healthy lifestyles is important for all age groups, but it is most important for school-age children, since they can easily adapt to changes in lifestyle and it depends on them the future of any country. . Health is the first necessary condition for the successful development of each person, his training, work, welfare, the creation of a family and the upbringing of children. To teach children to preserve and strengthen their health is one of the most important tasks of a modern school, which should become a component of any educational activity in the educational institution and beyond.

1. The purpose and principles of education in the field of physical culture and human health

The purpose of education in the field of physical culture and human health derives from the modern understanding of its essence, determined by the collective efforts of the pedagogical community, the recommendations of international experts on this problem, the specifics of the development of modern humans.

The Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports" defines physical culture as "an integral part of the general culture of society, which aims at strengthening the health, development of physical, moral-volitional and intellectual abilities of a person with the aim of harmonious formation of his personality".

The main objective of education in the field of physical culture and human health is to create a stable motivation for students, their ability and desire to adhere to a healthy lifestyle, value attitude to life and health, and to promote their physical, mental, social and spiritual development.

Ability and desire to adhere to a healthy lifestyle are formed on the principles of partnership pedagogy, a competent approach by studying the subjects "Physical Culture", "Fundamentals of Health" and at the multidisciplinary level, taking into account the specifics of subjects and cognitive abilities of students.

Pedagogy of partnership is based on communication, interaction and cooperation between teacher, pupil and parents in order to build a life-saving health and educational path of the child.

The semantic principles of partnership pedagogy are:

- respect for the personality;
- benevolence and positive attitude;
- trust in relationships;
- dialogue - interaction - mutual respect;
- Distributed Leadership;
- social partnership (equality of parties, voluntary acceptance of obligations, obligatory implementation of agreements).

Modern educational space of physical culture is characterized by:

- versatile profound knowledge about health, healthy lifestyle, safe behavior, the relationship of the human body with the natural, technogenic and social environment;
- the presence of ideological value orientations in relation to health, healthy lifestyle;
- Responsible attitude towards their health, improvement of physical, social, mental and spiritual factors;
- skills of critical-analytical thinking, a conscious desire to lead a healthy lifestyle;
- acquiring skills and experience in preserving one's own health;
- the ability to apply health-saving competencies in the context of a particular life or educational situation in favor of preservation, strengthening and formation of health;
- stable motivation and the need for physical development and physical preparedness, complex development of natural abilities and moral qualities;
- the ability to use physical education in the organization of a healthy lifestyle;
- prediction of possible negative long-term consequences of an unhealthy way of life.

Consequently, physical culture manifests itself in consciousness, thinking, behavior and personality.

The purpose of education in the field of physical culture and human health is achieved by a phased approach to solving educational, educational, recreational and developmental tasks:

- education of understanding of modern problems of human health and awareness of their relevance for themselves, family, their country;
- development of personal responsibility for own health, family health, health of the nation;
- focusing on the analysis of one's own behavior, a sense of duty towards loved ones, the state;
- assimilation of value orientations as the best achievements of universal and national cultures, understanding of the multifaceted value of human health and nature;
- mastering scientific knowledge of the relationship in the system of "human health - factors of anthropogenically altered environment and society";

- formation of knowledge and skills of a research character aimed at the development of creative and business activity in solving health problems by means of physical education and life situations;
- promoting the transition of mastered knowledge into personal beliefs regarding a healthy lifestyle;
- development of skills to make responsible decisions regarding the problems of healthy lifestyle, safe behavior;
- assimilation of national traditions and best achievements of world practice in matters of healthcare-saving experience, taking into account the state of health;
- education of deep respect for one's own health and development of skills for its preservation.

Physical culture involves improving the inner world of the child on the basis of a sense of human dignity, humanity, mutual assistance.

2. Contents of education in the field of physical culture and human health

The purpose of education in the field of physical culture and human health is realized on the basis of functioning in the unity of its components. Among them, the content belongs to the system-forming role.

The content of education in the field of physical culture and human health reflects the social experience of material and spiritual values created by man in the process of socio-historical practice, and has the following components:

- scientific knowledge about the basis of the formation of a healthy lifestyle, motor activity of a person, the connections in the system "human body - motor activity - safe livelihoods - health";
- a system of representations, concepts, laws that reflect the philosophical, psychological, technical, legal and moral-ethical aspects of physical culture in their development;

- experience of the emotional and value relation of mankind to own health, the environment, on the basis of which the student is aware of his place in the world and the readiness for appropriate practical activities;
- experience of practical, including the creative activity of the child in the field of physical culture: the possession of skills, skills, habits of preservative expedient behavior, value attitude to their health, a personal example of adherence to the rules of a healthy and safe lifestyle.

The development of the content of education in the field of physical culture and human health is based on two approaches: multidisciplinary and internally disciplined.

The multidisciplinary approach involves the allocation of a component of physical culture in all disciplines on an interdisciplinary basis, the second approach involves studying the subjects "Physical Culture" and "Fundamentals of Health" in primary, basic secondary and specialized schools, based on the principles of pedagogy of partnership and child-centered.

3. Conditions of realization of the concept

Education in the field of physical culture and human health is aimed at solving specific problems of improving the health of the population of Ukraine, it should cover all categories of people with an emphasis on pre-school and elementary school children.

Physical culture should become the basis for the implementation of a new way of life, the further development of the Ukrainian nation.

The successful implementation of this concept requires the development of new curricula and plans, the preparation and publication of new textbooks on a competitive basis, both in paper form and in electronic, manuals taking into account the age-specific features of psychophysical development of students, teaching materials, development of computer programs, mobile apps and more.

To ensure the teaching of the disciplines of the cycle "Physical Culture and Human Health" in the New Ukrainian School, it is necessary to develop programs of courses of advanced training for teachers using information and communication technologies in the educational process, the content content of which should be:

- philosophical and psychological foundations of a healthy way of life;
- method and meaningful principles of physical culture at the New Ukrainian school;
- unified content of the basics of forming a healthy lifestyle;
- methods of training and forms of occupation, specific to the formation of a healthy lifestyle;
- content and basis of the methodology of teaching physical culture (partnership pedagogy, the principle of childhood-centeredness);
- models of physical culture lessons in the New Ukrainian school and their methods of conducting;
- the image of the teacher of physical culture and the basics of health at the New Ukrainian school;
- correctional and rehabilitation measures in individual programs for the development of children with special educational needs.

The implementation of education in the field of physical culture and human health requires the provision of training in higher education institutions for new educational and professional programs that will guarantee the general and professional competences and results of study at the level of world requirements.

Inter-university regional and international contacts between teachers and students are important for the improvement of education in the sphere of physical culture and human health, regular exchange of experience at seminars, conferences and symposiums, exchange of students, postgraduate students, teachers, joint projects, scientific- research programs.

The problem that needs to be solved is the low social status and the level of remuneration of teachers.

Implementation of the concept requires the creation of the appropriate material and technical base in the education system of all levels and the system of motivation of teachers to personal and professional growth.

Contractors:

Sergey Kushniryuk

Candidate of Science in Physical Education and Sports, Professor

Lyudmila Kravchenko

Candidate of Chemical Sciences, Associate Professor

Lyudmila Konoval'skaya

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Berdyansk State Pedagogical University

street Schmidt, 4 * m. Berdyansk, Zaporozhye region, 71100